

určila. Touto otázkou se Kielský vrchní zemský soud vůbec neobíral. Bylo proto rozhodnuto jak se stalo.

Čís. 7077.

Vyjádril-li se poddlužník o své újmě o zabavených a k vybrání přikázaných důchodech dlužníkových, není vymáhající věřitel oprávněn domáhati se na poddlužníka žalobou podle čl. XLII. uv. zák. k c. ř. s. přísežného vysvětlení o zabavených důchodech dlužníkových podrobnějším způsobem, než učinil poddlužník o své újmě.

(Rozh. ze dne 19. května 1927, Rv I 519/27.)

Žalobě vymáhajícího věřitele, by bylo uznáno právem, že poddlužník jest podle čl. XLII. uv. zák. k c. ř. s. povinen všechny údaje, jež jsou mu známy o důchodech dlužníka, u něho zaměstnaného, sděliti žalobci a vykonati přísahu, že údaje ty jsou správné a úplné, procesní soud první stolice vyhověl, odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Jak nesporno byla žalující straně jako vymáhající věřitelce povolena k vydobytí vykonatelné pohledávky exekuce zabavením s přikázáním k vybrání jedné třetiny důchodů, příslušejících dlužníku jako hudebníku zaměstnanému u žalovaného. Žalovaný vyjádřil se jako poddlužník o své újmě o zabavených a k vybrání přikázaných důchodech hudebníkových, ačkoli to vymáhající věřitelka nenavrhovala a exekuční soud příkazu podle § 301 ex. ř. nedal. Vymáhající věřitelka, tvrdíc toliko, že vyjádření poddlužníka není s dostatek přesné a úplné a že má soukromoprávní zájem na vyšetření důchodů dlužníka, domáhá se podle čl. XLII. uv. zák. k c. ř. s. rozsudku, že jest žalovaný povinen »všechny údaje, jež jsou mu o důchodech a jmění hudebníka u něho zaměstnaného známy, žalující straně sděliti a přísahu o tom vykonati, že údaje ty jsou správné a úplné.« Odvolací soud právem tuto žalobu zamítl a marně žalobkyně napadá tento rozsudek dovolacím důvodem nesprávného právního posouzení věci podle § 503 čís. 4 c. ř. s. Podle čl. XLII. uv. zák. k c. ř. s. možno jen ve dvou případech uložit rozsudkem žalované straně, by složila vyjevovací přísahu: 1. je-li žalovaný podle předpisů občanského práva povinen udati jmění nebo dluhy, 2. má-li podle domnění vědomost o zamlčení nebo zatajení jmění, t. j. je-li v důvodném podezření, že buď sám jmění zamlčel nebo zatajil, nebo že aspoň ví o takovém zamlčení nebo zatajení. Podle toho, z jakého právního důvodu jest žalováno, bude zníti žalobní návrh k čís. 1.: aby žalovaný, předlože po případě seznam jmění nebo dluhů, udal, co jest mu o tomto jmění nebo o těchto dluhích známo, k čís. 2.: aby udal, co jest mu známo o zamlčení nebo zatajení jmění, a aby v obou případech vykonal přísahu, že jeho údaje jsou

správné a úplné. V souzeném sporu nejde o případ čís. 1. Kdyby šlo o případ čís. 2., o který by jíti mohlo, protože zákon nerozeznává, zda má žalovaný podle domnění vědomost o zamlčení nebo zatajení vlastního či cizího jmění, neodpovídá tomuto případu žalobní prosba, takže již z tohoto důvodu nelze jí vyhověti. Žalobě však nelze vyhověti také ještě z jiného důvodu, jehož i odvolací soud správně použil. Žalující strana snaží se dosíci na žalovaném poddlužníku přísěžného vysvětlení o zabavených důchodech dlužníkových podrobnějším způsobem, než to poddlužník učinil o své újmě. Tomu cíli slouží však jedině předpis § 301 ex. ř. Podle vysvětlivek ke čl. XLII. uv. zák. k c. ř. s. měl tento předpis poskytnouti věřiteli pomoc i v těch případech, ve kterých není zvláštních předpisů pro vyjevení jmění. Vysvětlivky poukazují na zvláštní předpisy o vyjevovací přísaze podle konkursního a exekučního řádu, ale nemluví o vyjádření poddlužníka podle § 301 ex. ř., což jest vysvětlitelno, protože toto vyjádření neděje se přísěžně. Tolik však jde z vysvětlivek na jevo, že všeobecný předpis čl. XLII. platí jen tam, kde není předpisů zvláštních. A takovým zvláštním předpisem jest právě § 301 ex. ř. Nutno si zase povšimnouti vysvětlivek, které nejlépe objasňují, čeho zákonodárci chtěli dosíci. Vysvětlivky praví, že vymáhajícímu věřiteli, jenž si vymůže zabavení pohledávky (důchodů), mnoho na tom záleží, by znal pravý stav věci, by mohl uvážiti, jak má dále postupovati, a by mohl zejména uvážiti, jakým způsobem by nejlépe došel uspokojení ze zabavené pohledávky; že dosavadní právo neposkytuje ani věřiteli ani soudu možnosti, by si znalost stavu věci zjednali; že věřitel jest v nejpříznivějším případě odkázán na soukromé informace, protože dlužník nemusí mu takové informace dáti a že poddlužník podle dřívějšího práva rovněž nebyl povinen, by se o zabavené pohledávce vyjádřil, že tedy osnova vyhrazuje věřiteli oprávnění, by dal soudem vyzvatí poddlužníka k vyjádření o jsoucnosti pohledávky a ostatních pro vedení exekuce důležitých okolnostech; že takové okolnosti jsou uvedeny v § 301 ex. ř. a že pravdivé vyjádření poddlužníkově bude zabezpečeno tím, že zákon ukládá poddlužníkově ručení za škodu. Z těchto vysvětlivek jde na jevo, že zákon — aspoň v těch případech, ve kterých by tu nebylo zvláštních předpokladů čl. XLII. uvoz. zák. k c. ř. s., kterýchž žalobkyně neuvedla, jak správně odvolací soud podotkl — chtěl vydati pro vyjádření poddlužníků zvláštní normu a že v § 301 ex. ř. vypočetl pod čís. 1—5 ony důležité »okolnosti« a otázky, jichž znalost jest pro vymáhajícího věřitele důležitá a jichž zodpovědění v této úplnosti nebylo by možno docíliti ani podle čl. XLII. Je lhostejno, z jakého důvodu vymáhající věřitelka v tomto případě nenavrhlá vyjádření podle § 301 ex. ř. (ona praví, že proto, by nemusila nahraditi poddlužníkově útraty vyjádření) a zda pokládá dobrovolné vyjádření poddlužníkově za úplné a přesné, jakož i zda pokládá cestu sporu podle čl. XLII. za hospodárnější, než cestu předepsanou v § 301 ex. ř. Vše to jest v souzeném případě lhostejno, protože zákon ustanovuje ve čl. XLII. přesné předpoklady pro existenci a rozsah vyjevovací povinnosti a těchto předpokladů žalobkyně neuvedla. Jistě nestačí odůvodnění, jak je přednesla žalující strana

při ústním jednání dne 2. července 1926, že prý vzešla žalovanému povinnost k přísežnému udání jmění již proto, že o své újmě zaslal soudu vyjádření, o němž byla žalobkyně vyrozuměna.

Čís. 7078.

Nezbytnou cestu podle zákona ze dne 7. července 1896, čís. 140 ř. zák. nelze zřizovati pro účely provozu továrny. Lhostejno, že podnik slouží obecnému prospěchu.

(Rozh. ze dne 19. května 1927, R II 169/27.)

Návrhu na zřízení nezbytné cesty ve prospěch pozemků, na nichž byly tovární budovy, soud první stolice vyhověl, rekursní soud návrh zamítl. Důvody: Podle nesporného přednesu stran a podle nálezu při místním ohledání jest dům čís. 99 zařízen jako továrna na dřevěné soustruhované zboží. Jest tu tedy třeba cesty za účelem provozu továrny a jest posouditi, zda zákon poskytuje také k takovému účelu nárok na zřízení nezbytné cesty. Motivy k vládnímu návrhu zákona praví § 1: »Pokud druhů nemovitosti se týče, pro něž podle tohoto zákona může býti nezbytná cesta zřízena, nečiní se rozdíl, zda nemovitostí jest pozemek použitelný způsobem zemědělským či budova.« Jaký druh budov jest tím míněn, vychází na jevo zejména z těchto míst motivů: »Zlo nedostávajícího se spojení s cestami vyskytuje se nikoliv jen při pozemcích zemědělsky použitelných, nýbrž i při obytných a hospodářských budovách« a dále »Může se proto nyní (v navrženém zákoně) jednati jen o takové, pro majitele nemovitostí potřebné soukromé hospodářské cesty, pro jichž opatření není v platných zákonech právního podkladu.« Rovněž ve zprávě právního výboru poslanecké sněmovny k odůvodnění návrhu se uvádí: »Nedostatek cest nevyskytuje se však jen u pozemků, nýbrž i u budov obytných a hospodářských.« Naproti tomu o budovách továrních a průmyslových nezmiňují se motivy ani zprávy poslanecké nebo panské sněmovny vůbec a to ani výslovně ani svým obsahem. Z toho jest patrné, že základním předpokladem pro použití zákona jest, že spojení cestou jest potřebno k řádnému hospodaření neb užívání pozemku, budovy obytné nebo budovy hospodářské. Podle toho, co uvedeno, nejedná se tedy v projednávaném případě o nemovitost žádného z těchto jmenovaných druhů, které zákonodárce měl na mysli. Z uvedených motivů jest však také patrné, že zákon chce vyhověti jen hospodářskému užívání nemovitosti a proto nelze pokládati za řádné užívání po rozumu § 1 cit. zákona užívání nemovitosti k tomu, by suroviny odjinud přivezené byly na ní po továrnicku zpracovávány. Nemají proto ustanovení zákona o cestě nezbytné v tomto případě místa.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.